Dosarul nr. 3-95/22 (2-22034269-02-3-14032022)

H O T Ă R Â R E
În numele legii

16 iunie 2025 mun. Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Instanţa compusă din:
Preşedintele completului, Mîra Ghenadie
judecătorul Cașcaval Andrei și Sîrbu Victoria
Judecătorii Negrei Corina
Grefier

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea depusă de Racu Andrei și Sorochin Iuri către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire la declararea nulității și anularea actului administrativ normativ, și acțiunea depusă de Donos Tudor către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire anularea parțială a actului administrativ normativ,

C O N S T A T Ă:

Pretențiile reclamantului:

La 11 martie 2022 reclamanții Racu Andrei și Sorochin Iuri s-au adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire la declararea nulității și anularea actului administrativ normativ.

În motivarea acțiunii reclamanții Racu Andrei și Sorochin Iuri au indicat că, la 25 februarie 2022, de către Consiliul Uniunii Avocaților din Moldova, a fost adoptată hotărârea nr. 09-02/25.02.2022, prin care au fost aprobate taxele percepute de Uniunea Avocaților din Republica Moldova pentru serviciile acordate și cererile examinate. Actul menționat a fost întemeiat în baza prevederilor art. 38 alin (1), alin (8), alin (9) și art. 39 lit.b4) din Legea cu privire la avocatură.

Astfel, au fost instituite sau revizuite un șir de taxe percepute, în mod ilegal, de către Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

Menționează reclamanții că, sunt în prezența unui act administrativ cu caracter normativ, prin care sunt vătămate drepturile coreclamanților Racu Andrei și Iuri Sorochin în calitatea sa de potențial petiționar, persoană ce a efectuat stagierea în avocatură și, respectiv avocat, părți în numeroase procese de judecată în opoziție cu Uniunea Avocaților din Moldova, prin ce lui Racu Andrei și Sorochin Iuri, prin activitatea administrativă, prin hotărârea contestată, i se aduc atingere, sau potențial i se poate aduce atingere unui șir de drepturi sau libertăți, în sensul stabilit de lege.

În susținerea poziției enunțate mai sus, coreclamanții Racu Andrei și Sorochin Iuri atrag atenția instanței de contencios administrativ asupra faptului că, Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nu este înzestrat cu competența de a institui taxe, or aceasta este o competență exclusivă a legiuitorului, primilor fiindu-le acordată competența stabilirii cuantumului acestor taxe, dar și în acest sens fiind limitați de prevederile art. 116 din Cod administrativ.

Relevă că, Uniunea Avocaților din RM eronat a interpretat prevederile art. 39 lit.b^4) din Legea cu privire la avocatură și abuziv au instituit taxe neprevăzute de lege, or conform prevederilor normei citate „Consiliul Uniunii Avocaților are următoarele atribuții: b^4) stabilește cuantumul taxelor percepute de Uniunea Avocaţilor.

Mai atenționează că cuantumul taxelor instituite abuziv de către Uniunea Avocaților din Moldova sunt unele vădit disproporționale, nu realizează un scop legitim într-o societate democratică și sunt de natură să îngrădească un șir de drepturi ale persoanelor, cum ar fi dreptul la petiționare, dreptul la muncă, dreptul de acces la justiție etc.

Astfel, posibilitatea instituirii unui nomenclator de taxe noi nu este prevăzută de lege, deci hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 adoptată la 25 februarie 2022 nu este emisă în temeiul legii și contravine acesteia.

Consideră reclamanții că, Consiliul Uniunii Avocaților nu are atribuții de aprobare a unor taxe, ci doar are competență să stabilească cuantumul taxelor instituite de legiuitor, în coroborare cu prevederile art. 116 din Cod administrativ.

În astfel de circumstanțe constată că, Consiliul Uniunii Avocaților și-a depășit vădit atribuțiile la adoptarea hotărârii nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022.

Prezenta acțiune a fost concretizată prin cererile din 24 iunie 2022 (f.d.30, vol. I), din 12 octombrie 2022 (f.d.83, vol. I) și din 30 octombrie 2023 (f.d.185, vol. I) prin care s-a solicitat constatarea nulității hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 adoptată la 25 februarie 2022, anularea hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 17-06/06.05.2022 adoptată la 06 mai 2022, a hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 21-05/24.06.2022 adoptată la 24 iunie 2022, a hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 23-02/05.08.2022 adoptată la

05 august 2022 și a hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 05- 02/28.04.2023 adoptată la 28 aprilie 2023.

La 02 mai 2023 (conform plicului anexat) Donos Tudor a înaintat acțiune în control normativ împotriva Uniunii Avocaților, concretizată la 16.10.2023 cu privire la anularea parțială a hotărîrii nr.09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022 cu privire la aprobarea taxelor, în partea ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Comisia de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, cu încasarea sumei de 503 lei (f.d.1-6, 39-44, vol. II)

În motivarea acțiunii reclamantul Donos Tudor a indicat că, a sesizat Uniunea Avocaților, (Colegiul de etică și disciplină) asupra încălcărilor comise de avocatul Nicolae Guminiuk prin care i-au fost violate drepturile fundamentale.

După depunerea sesizării la Uniunea Avocaților cu privire la abaterea disciplinară a avocatului, printr-un aviz nr.UA/214/2023 din 05.07.2022, semnat de Președintele Uniunii Avocaților Dorin Popescu, Donos Tudor a fost avizat că urmează să achite o taxă de 500 lei în contul Uniunii Avocaților.

Prin urmare mama lui Donos Tudor, Donos Eugenia, a fost nevoită să achite taxa de 500 lei, plus 3 lei comision, total 503 lei, dealtfel Donos Tudor nu avea dreptul la acces la instanța disciplinară numită Comisia de etică și disciplină a Uniunii Avocaților. Prin urmare, a fost achitată taxa pentru a fi primită sesizarea spre examinare.

Consideră reclamantul că, Hotărîrea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02 din 25.02.2022, în partea ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Colegiul de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților este vădit ilegală, abuzivă, acțiuni inadmisibile în statul de drept.

Prin urmare, examinarea plîngerilor privind acțiunile avocaților, este o activitate a Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților și trebuie realizată în mod obligatoriu.

În acest sens, perceperea taxei pentru ca Comisia de etică și disciplină să-și realizeze competențele prevăzute de lege, este inadmisibilă.

Mai mult, că art. 116 alin.(1) din Codul administrativ prevede expres că, pot fi percepute taxe pentru o activitate administrativă, numai dacă taxa este percepută prin lege.

Hotărîrea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02 din 25.02.2022, în partea ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Colegiul de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, nu este lege ci este un act administrativ normativ.

Însă, neconformarea la acest act administrativ normativ, atunci cetățeanul pierde dreptul de acces la instanța disciplinară numită Comisia de etică și disciplină a UAM.

În concluzie consideră că, Hotărîrea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02 din 25.02.2022, în partea ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Colegiul de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, este un act administrativ normativ ce contravine art. 116 alin.(1) din Codul administrativ.

O altă abordare, potrivit art.39 lit.b^4) din Legea cu privire la avocatură, Consiliul Uniunii Avocaților are următoarele atribuții: b^4) stabilește cuantumul taxelor percepute de Uniunea Avocaților.

Această prevedere legală stabilește clar competența Consiliului ce constă în stabilirea cantității, sumei, mărimii în cifre unei taxe deja stabilite prin lege, dar nu și taxa propriu zisă pasibilă de încasare.

Taxele ce urmează a fi percepute de Uniunea Avocaților, atunci această activitate nu ține de competența Consiliului UAM.

Prin urmare, taxele percepute de Uniunea Avocaților, sunt deja stabilite prin art.35 alin.(3) din Legea cu privire la avocatură, Consiliul UAM prin prisma art.39 lit.b^4) din Legea cu privire la avocatură stabilește doar mărimea taxei în cifre.

Uniunea Avocaților, urmărind interesul propriu de a-și majora bugetul, a adoptat Hotărîrea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02 din 25.02.2022 și a dispus încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Comisia de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților.

Astfel a fost afectată esența dreptului de acces efectiv la justiție, prin crearea impedimentelor financiare cetățeanului, descurajarea lui, de a se adresa către instanța disciplinară a Uniunii Avocaților.

Menționează că, i-au fost încasate ilegal suma de 500 lei pentru a accede la această instanță disciplinară a UAM, din care considerente solicită să fie dispusă încasarea din contul Uniunii Avocaților a sumei de 500 lei, bani care au fost percepuți ilegal.

Pe motivele expuse, solicită reclamantul Donos Tudor admiterea acțiunii în control normativ.

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 30.10.2023, s-a transmis spre conexare cauza la acțiunea lui Donos Tudor împotriva Uniunii Avocaților cu privire anularea parțială a actului administrativ normativ și încasarea sumei de 503 lei la cauza pendinte la acțiunea lui Racu Andrei și Sorochin Iuri împotriva Uniunii Avocaților cu privire anularea actului administrativ normativ.

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2023, s-a dispus conexarea într-un singur proces, cauza de contencios administrativ nr.3-74/23 la acțiunea înaintată de Donos Tudor împotriva Uniunii Avocaților din

RM, la cauza nr.3-95/22 la acțiunea înaintată de Racu Andrei și Sorochin Iuri împotriva Uniunii Avocaților, atribuindu-se un număr unic 3-95/22.

La 04 mai 2022 pârâtul Uniunea Avocaților din Republica Moldova a depus referință asupra acțiunii înaintate de Racu Andrei și Sorochin Iuri.

În motivarea referinței, a indicat că, dreptul de a aproba cuantumul taxelor percepute de Uniunea Avocaţilor nu poate fi disociat de dreptul de a institui aceste taxe, cu referire la art. 116 Codul administrativ, indică că în raport cu normele care au un caracter special şi reglementează o relaţie socială distinctă în mod separat, normele speciale vor avea prioritate conform regulii – „Normele speciale derogă de la cele generale".

În acest context menţionează asupra art. 35 alin. (3) lit. b) şi art. 39 lit. b^4) al Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură dispune cu titlu special, în raport cu dispoziţiile generale ale art. 116 alin. (1) ale CA.

Totodată, reclamanţii invocă, în contradictoriu cu alegaţiile lor de mai sus, că instituirea unui nomenclator de taxe noi nu este prevăzut de lege. Contradicţia rezidă în faptul că reclamanţii admit indirect dreptul CoUA de a institui taxe, cu excepţia unor noi taxe, ceea ce nu corespunde cu circumstanţele de drept mai sus menţionate.

Suplimentar, prin hotărîrea Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău nr. 3-164/20 (2-20141581-02-3-11112020) din 20.05.2021, rămasă irevocabilă urmare a declarării inadmisibile a cererii de recurs (încheierea Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie nr. 3ra-l 160/21 din 8.12.2021) instanţa de judecată a dispus respingerea ca neîntemeiată a acţiunii în control normativ împotriva Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova şi Comisia de licenţiere a profesiei de avocat privind constatarea şi declararea nulităţii absolute a sintagmei „..."*şi alte taxe pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat*..." cuprinsă în art. 42 lit. f) din Statutul Profesiei de Avocat, publicat în Monitorul Oficial nr. 54-57/302 din 08 aprilie 2011, ca fiind nulă de drept.

Susține că, constatarea nulităţii actului administrativ normativ care face obiectul prezentului litigiu ar echivala cu lipsirea organului profesional al avocaţilor de a stabili şi încasa orice taxe, ceea ce ar suprima activitatea organului profesional al avocaţilor şi independenţa acestora. Un asemenea deznodământ este inadmisibil, or aceasta ar cauza lipsa de autonomie financiară şi viabilitate a activităţii organului profesional, iar în consecinţă, ar ameninţa existenţa însăşi a organului profesional. Această situaţie ar reprezenta o atentare la autonomia financiară a organului profesional, ceea ce este inadmisibil. Existenţa organului profesional al avocaţilor este stabilită prin lege şi de caracterul eficient al activităţii lui depinde asigurarea dreptului la apărare şi asigurarea asistenţei juridice calificate a persoanelor, or, organul profesional deţine un rol determinant în consolidarea

profesiei de avocat, independenţa acesteia, formarea avocaţilor şi a avocaţilor stagiari, asigurarea procesului de admitere în profesie, ridicarea nivelului de etică şi deontologie, precum şi răspunderea disciplinară a avocaţilor. în aceste condiţii, pentru asigurarea organizării şi funcţionării autonome a profesiei, prin intermediul organelor sale de conducere, Uniunea Avocaţilor acţionează prin emiterea actelor juridice. În acest scop, CoUA exercită competenţele sale prevăzute la art. 35 şi 39 ale Legii nr. 1260/2002.

Afirmă că, principiul auto-reglementării profesiei de avocat, persistent în toate sistemele de drept, a fost consfinţit, deasemenea, de legiuitorul moldovean în prevederile art. 1 alin. (2) a Legii cu privire la avocatură nr. 1260/2002. Alin. (2) şi alin. (3) lit. e) art. 35 al Legii cu privire la avocatură, permite organului profesional al avocaţilor să-şi formeze în mod independent bugetul din taxele aprobate de organul competent şi orice alte plăţi neinterzise de lege drept sursă de formare a bugetului organului profesional. Acest aspect cu privire la stabilirea plăţilor care formează bugetul Uniunii Avocaţilor rezultă din prevederile legii speciale şi reprezintă un domeniu de reglementare privind activitatea Uniunii Avocaţilor, în special ţine de funcţionarea organului profesional al avocaţilor, or funcţionarea organului profesional al avocaţilor reprezintă un aspect al activităţii Uniunii Avocaţilor.

În ceea ce priveşte pretinsul caracter „vădit disproporţionat” al taxelor şi că acestea ar îngrădi dreptul la petiţionare, dreptul la muncă, accesul la justiţie şi alte drepturi nespecificate, reclamanţii s-au limitat doar la susţineri declarative, fără a invoca exact care taxă anume ar fi disproporţionată şi din ce considerente, precum şi în ce mod aceste taxe îngrădesc drepturile menţionate.

Consideră că, taxele aprobate prin Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaţilor nr. 09- 02/25.02.2022 din 25.02.2022 sunt justificate de deficitul bugetar înregistrat de mai mulţi ani de Uniunea Avocaţilor şi de cheltuielile suportate în legătură cu prestarea serviciilor şi examinarea cererilor pentru care au fost instituite taxe. Informaţia detaliată despre acest fapt a fost expusă în informaţia Secretarului general al Uniunii Avocaţilor privind execuţia bugetară pentru anul 2021, proiecţiile de buget (cheltuieli şi venituri) pentru anul 2022. Din acestea rezulta necesitatea revizuirii cuantumului unor taxe şi instituirea unor noi taxe pentru activităţile Uniunii Avocaţilor (serviciile prestate şi cererile examinate).

Aprobarea actului normativ contestat a fost precedat de o analiză a situaţiei bugetare a Uniunii Avocaţilor, mai multe şedinţe ordinare şi extraordinare ale CoUA în care au fost discutate premisele care impun o astfel de măsură şi discutată de membrii CoUA fiecare taxă şi mărimea acesteia. Procesele-verbale şi materialele relevante sunt incluse în dosarul administrativ.

Aprobarea taxelor prin Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaţilor nr. 09-02/25.02.2022 din 25.02.2022 urmăreşte scopul pentru care a fost instituit dreptul

CoUA de a aproba taxele percepute de Uniunea Avocaţilor, şi anume acoperirea cheltuielilor suportate de Uniunea Avocaţilor la prestarea serviciilor şi examinarea cererilor impuse cu taxă. În acest context, este relevant faptul că Uniunea Avocaţilor nu dispune de alte venituri decît contribuţiile avocaţilor, taxele percepute, amenzile aplicate şi alte plăţi neinterzise de lege. În acelaşi timp, activitatea membrilor comisiilor uniunii şi a CoUA este remunerată pentru fiecare şedinţă, secretariatul, asigurarea materială, tehnică şi arhivarea activităţii la fel fiind parte a costurilor pe care le suportă Uniunea Avocaţilor în legătură cu examinarea cererilor şi prestarea serviciilor care se impun cu taxă.

Nici una din taxele aprobate nu este în măsură să împiedice/îngrădească vreun drept dintre cele menţionate de reclamanţi, deoarece sunt stabilite într-un cuantum rezonabil, care permite oricărei persoane să depună o plîngere la Comisia pentru etică şi disciplină, să participe la examenele de admitere la stagiul profesional în avocatură, etc. Avînd în vedere că reclamanţii nu au invocat *in concreto* care dintre taxele aprobate sunt „vădit disproporţionale", nu se va purcede la examinarea fiecărei dintre acestea, fiind elocvent că o taxă de 100 de lei pentru eliberarea certificatului privind orele de instruire, de exemplu, nu poate nicidecum să fie „vădit disproporţionată" şi să reprezinte o îngrădire a dreptului persoanei la petiţionare, la muncă, acces la justiţie sau orice alt drept recunoscut de lege. Acest fapt, pe lângă celelalte circumstanţe mai sus menţionate, demonstrează neseriozitatea şi diletantismul reclamanţilor.

Consideră că, instanţa de judecată este obligată să examineze actul administrativ normativ contestat în versiunea în vigoare la momentul examinării si nu la momentul emiterii. Din acest motiv, se va ţine cont de faptul că în ordinea de zi a şedinţei ordinare din 6 mai 2022 se propune examinarea proiectului Hotărârii CoUA privind modificarea hotărârii Consiliului Uniunii Avocaţilor nr. 09-02/25.02.2022 din 25.02.2022.

Pe motivele expuse, solicită pârâtul Uniunea Avocaților din Republica Moldova respingerea acțiunii reclamanților Sorochin Iuri și Racu Andrei.

La 16 septembrie 2022 Uniunea Avocaților din Republica Moldova a depus referință suplimentară la cererea reclamanților privind majorarea pretențiilor, solicitând suplimentar declararea inadmisibilă al acțiunii. (f.d.46, 48 vol. I)

La 25 mai 2023 Uniunea Avocaților din Republica Moldova a depus referință asupra cererii de chemare în judecată lui Donos Tudor.

În motivarea referinței, a indicat că își expune punctul de vedere asupra cererii de chemare în judecată lui Donos Tudor, considerând-o neîntemeiată şi pasibilă respingerii din următoarele motive.

Afirmă că, deși sunt în vigoare dispozițiile art. 116 Codul administrativ, pe de altă parte, Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură alin. (3) lit. b) şi e) art.

35 şi lit. b^4) art. 39) instituie în mod expres dreptul Consiliului Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova de a stabili taxe.

Explică că, în temeiul dispoziţiilor nominalizate, Consiliul Uniunii Avocaţilor a aprobat Hotărârea nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022 cu privire la aprobarea taxelor, cu modificările ulterioare.

Conform acesteia au fost aprobate taxele percepute de Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova pentru serviciile acordate şi cererile examinate, printre care şi taxa pentru depunerea şi examinarea cererii la Comisia pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova de către neavocaţi, în mărime de 500 lei (art. 1 pct. 23)

În raport cu normele care au un caracter special şi reglementează o relaţie socială distinctă în mod separat, normele speciale vor avea aplicabilitate prioritară conform regulii formele speciale mai vechi derogă de la cele generale mai noi, dacă au aceeaşi forţă juridică".

Afirmă că, prin prisma art. 2 alin. (2) Cod administrativ, prin derogare de la regula generală din Codul administrativ, care dispune că toate taxele trebuie să fie prevăzute de lege, în domeniul reglementării profesiei de avocat legea permite Consiliului Uniunii Avocaţilor să instituie şi să stabilească cuantumul taxelor percepute de organul profesional al avocaţilor. În cazul cînd este o contradicţie dintre două norme juridice, fiind aplicată prin interpretare logică norma juridică specială corespunzătoare.

Consideră că, art. 116 al Codului administrativ nu interzice şi implicit, nu îngrădește dreptul Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova să stabilească şi să perceapă taxe pentru exercitarea atribuţiilor sale, dacă acestea sunt efectuate la cerere. O interpretare extensivă a normei juridice menţionate anterior, în sensul în care pentru exercitarea atribuţiilor sale prevăzute de lege Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova nu este în drept să perceapă taxe, ar fi contrară atât alin. (1) art. 116 Cod administrativ, care permite perceperea taxelor pentru desfăşurarea procedurilor administrative, emiterea actelor şi pentru realizarea operaţiunilor administrative, cât şi dispoziţiilor alin. (3) lit. b) şi e) art. 35 şi lit. b^4) art. 39 al Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, care permit stabilirea şi perceperea taxelor.

Consideră că, o interpretare prin care ar fi interzisă perceperea taxelor de către Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova pentru exercitarea atribuţiilor prevăzute de lege, ar afecta autonomia financiară a organului profesional în raport cu funcţiile, sarcinile şi atribuţiile încredinţate prin lege, în lipsa unor alocaţii care să susţină financiar eforturile organului profesional pentru realizarea acestora. În acelaşi timp, taxele stabilite şi percepute de Uniunea Avocaţilor prin Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaţilor nr. 09- 02/25.02.2022 din 25.02.2022, au fost instituite anume pentru emiterea actelor şi pentru realizarea operaţiunilor

administrative şi nu pentru exercitarea atribuţiilor care trebuie realizate din oficiu sau în mod obligatoriu.

Principiul auto-reglementării profesiei de avocat, persistent în toate sistemele de drept, a fost consfinţit, deasemenea de legiuitorul moldovean în prevederile art. 1 alin. (2) a Legii cu privire la avocatură nr. 1260/2002, în acest context fiind relevantă hotărârea Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău nr. 3-164/20 (2-20141581-02-3-11112020) din 20.05.2021.

Declară că, activitatea Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova nu se rezumă doar la acest exemplu reţinut de instanţa de judecată şi relevant anume pentru cauza examinată de instanţă, ci se extinde la multe alte activităţi ale uniunii, prevăzute de lege (servicii prestate şi cereri examinate) pentru care Uniunea Avocaţilor este în drept să instituie şi să perceapă în mod similar taxe.

Precizează că, orice altă concluzie contrară ar echivala cu lipsirea organului profesional al avocaţilor de a stabili şi încasa orice taxe, ceea ce ar suprima activitatea organului profesional al avocaţilor şi independenţa acestora. Un asemenea deznodământ este inadmisibil, or, aceasta ar cauza lipsa de autonomie financiară şi viabilitate a activităţii organului profesional, iar în consecinţă, ar ameninţa existenţa însăşi a organului profesional. Această situaţie ar reprezenta o atentare la autonomia financiară a organului profesional, ceea ce este inadmisibil. Existenţa organului profesional al avocaţilor este stabilită prin lege şi de caracterul eficient al activităţii lui depinde asigurarea dreptului la apărare şi asigurarea asistenţei juridice calificate a persoanelor, or organul profesional deţine un rol determinant în consolidarea profesiei de avocat, independenţa acesteia, formarea avocaţilor şi a avocaţilor stagiari, asigurarea procesului de admitere în profesie, ridicarea nivelului de etică şi deontologie, precum şi răspunderea disciplinară a avocaţilor. În aceste condiţii, pentru asigurarea organizării şi funcţionării autonome a profesiei, prin intermediul organelor sale de conducere, Uniunea Avocaţilor acţionează prin emiterea actelor juridice, inclusiv în vederea exercitării competenţelor sale prevăzute la art. 35 şi 39 ale Legii nr. 1260/2002.

Aprobarea taxelor prin Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaţilor nr. 09-02/25.02.2022 din 25.02.2022, cu modificările ulterioare, urmăreşte scopul pentru care a fost instituit dreptul Consiliului Uniunii Avocaţilor de a aproba taxe, şi anume, acoperirea cheltuielilor suportate de Uniunea Avocaţilor la prestarea serviciilor şi examinarea cererilor impuse cu taxă. În acest context, este relevant faptul că Uniunea Avocaţilor nu dispune de alte venituri decât contribuţiile avocaţilor, taxele percepute, amenzile aplicate şi alte plăţi neinterzise de lege. În acelaşi timp, activitatea membrilor comisiilor uniunii, a Consiliului şi ai altor organe din cadrul Uniunii Avocaţilor este remunerată pentru fiecare şedinţă, fiind asigurată remunerarea secretariatului, cu asigurarea materială, tehnică şi arhivarea

activităţii acestora, care fac parte din costurile pe care le suportă Uniunea Avocaţilor în legătură cu examinarea cererilor şi prestarea serviciilor care se impun cu taxă.

Nu mai puţin important este şi faptul că, cererile privind atragerea la răspundere disciplinară a avocatului pentru încălcarea normelor de etică şi disciplină nu pot fi considerate drept cereri prin care persona îşi apără drepturile sale pe cale extrajudiciară, deoarece acestea nu urmăresc apărarea drepturilor şi intereselor petiţionarului, ci verificarea faptelor avocatului sub aspect disciplinar şi aplicarea, după caz, a sancţiunii corespunzătoare. Persoana îşi poate apăra extrajudiciar drepturile afectate prin faptele avocatului doar prin mediere sau fără apelarea la mediator, în mod direct prin intermediul soluţionării prealabile a litigiului nemijlocit cu avocatul, fie în baza tranzacţiei extrajudiciare reglementate la art. 1917 - 1925 Cod civil. Depunerea şi soluţionarea plângerii de către Comisia pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor, nu repune persoana vătămată în drepturile afectate.

Susține că, niciuna din taxele aprobate de Uniunea Avocaţilor nu este în măsură să împiedice/îngrădească dreptul persoanei de a-şi apăra drepturile sale pe cale judiciară, cât şi pe cale extrajudiciară, inclusiv prin exercitarea dreptului la petiţionare. Acest drept face incident art. 20 şi 52 din Constituţia Republicii Moldova şi art. 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale. Articolul 20 din Constituţie îşi găseşte corespondenţa în dispoziţiile articolului 6 § 1 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la un proces echitabil.

Având în vedere principiul *a majori, a minori*, rezultă că anumite condiţii de ordin procedural, inclusiv impunerea cu taxă a cererilor, pot fi aplicate şi în cazul examinării cererilor în procedură disciplinară, faţă de care nu se aplică exigenţe şi standarde la fel de înalte ca şi în cazul procedurilor jurisdicţionale. În orice caz, deciziile emise în cadrul procedurilor disciplinare fac obiectul examinării în faţa instanţelor judiciare.

Sub aspectul proporţionalităţii, consideră că taxele aprobate de Consiliul Uniunii Avocaţilor sunt stabilite într-un cuantum rezonabil, care ţine cont de cheltuielile Uniunii Avocaţilor pentru exercitarea atribuţiilor date prin lege şi interesul public pentru exercitarea efectivă şi eficientă a acestora în mod independent şi autonom de alte persoane, inclusiv faţă de stat, astfel încât, în rezultat, cuantumul taxelor aprobate să permită oricărei persoane interesate şi bine-intenţionate, care deţine un interes actual şi real, să depună o plângere la Comisia pentru etică şi disciplină.

Potrivit calculului cheltuielilor minime directe privind retribuirea muncii angajaţilor Secretariatului Uniunii Avocaţilor pentru anul 2022 în cazul depunerii şi examinării cererii la Comisia pentru etică şi disciplină, rezultă că valoarea

minimă a acestora constituie 876,46 lei, pe când taxa aprobată constituie 500 lei. În acelaşi timp calculul nu ia în considerare cheltuielile pârâtului în legătură cu achitarea onorariilor membrilor Comisiei pentru etică şi disciplină pentru fiecare şedinţă la care participă, potrivit Hotărârii Consiliului Uniunii Avocaţilor nr. 09-08/28.02.2022 din 28 februarie 2022 cu privire la cuantumul onorariilor membrilor Comisiei pentru etică şi disciplină şi cuantumul cheltuielilor indirecte.

Invocă că, cuantumul salariului mediu lunar pe economie pentru anul 2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 458 din 29.12.2021 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2022, constituia 9.900 lei, iar taxa pentru depunerea şi examinarea cererii la Comisia pentru etică şi disciplină de către neavocaţi constituie 500 lei. În rezultat, taxa în cauză reprezenta doar 5% din salariului mediu lunar pe economie pentru anul 2022.

Salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2023, conform hotărârii Guvernului nr. 936 din 28 decembrie 2022 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, este în mărime de 11.700 lei. în rezultat, taxa pentru examinarea cererii la Comisia pentru etică şi disciplină reprezintă doar 4,27% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2023, ceea ce reprezintă o proporţie şi mai mică în raport cu venitul mediul lunar al populaţiei, ceea ce nu poate constitui o sumă excesivă şi disproporţionată în raport cu veniturile medii ale populaţiei.

Totodată, prin Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova nr. 05-02/28.04.2023 cu privire la modificarea hotărârii Consiliului Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022 cu privire la aprobarea taxelor a fost modificat actul normativ contestat, fiind stabilită suplimentar o taxă pentru depunerea şi examinarea cererii la Comisia pentru etică şi disciplină de către neavocaţi, beneficiari de ajutor social de stat în mărime de 70 de lei.

Pe motivele enunțate, solicită pârâtul respingerea acțiunii lui Donos Tudor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2024, s-a separat, într-un proces separat, acțiunea înaintată de Donos Tudor împotriva Uniunii Avocaților din RM cu privire la încasarea sumei de 503 lei, din acțiunea înaintată de către Andrei Racu și Iurie Sorochin împotriva Uniunii Avocaților din RM cu privire anularea actului administrativ normativ, și acțiunea înaintată de Donos Tudor împotriva Uniunii Avocaților din RM cu privire anularea parțială a actului administrativ normativ.

S-a declinat competența Completului specializat în materie de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău de la examinarea pretenţiei separate a lui Donos Tudor privind încasarea din contul Uniunii Avocaților din RM a sumei de 503 lei, în favoarea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2024, s-a declarat inadmisibilă acțiunea lui Andrei Racu împotriva Uniunii Avocaților din RM cu privire anularea actului administrativ normativ, în partea art.1 pct.2-13, 19-22 și 24 din hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, modificată prin hotărârile Consiliului Uniunii Avocaților nr. 17-06/06.05.2022 din 06 mai 2022, nr. 21-05/24.06.2022 din 24 iunie 2022, nr. 23-02/05.08.2022 din 05 august 2022 și nr. 05- 02/28.04.2023 din 28 aprilie 2023, în temeiul art.207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ.

S-a declarat inadmisibilă acțiunea lui Iurie Sorochin împotriva Uniunii Avocaților din RM cu privire anularea actului administrativ normativ, în partea art.1 pct.1-7, 22 și 24 din hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, modificată prin hotărârile Consiliului Uniunii Avocaților nr. 17-06/06.05.2022 din 06 mai 2022, nr. 21-05/24.06.2022 din 24 iunie 2022, nr. 23-02/05.08.2022 din 05 august 2022 și nr. 05-02/28.04.2023 din 28 aprilie 2023, în temeiul art.207 alin.(2) lit. e) Cod administrativ.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 aprilie 2024, s-a admis recursul declarat de Racu Andrei și Sorochin Iuri, s-a anulat încheierea Curţii de Apel Chişinău din 19 februarie 2024 și s-a restituit cauza la Curtea de Apel Chișinău.

Argumentele părților în ședința de judecată.

Reclamantul Racu Andrei în ședința instanței de judecată a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, solicitând admiterea acesteia potrivit temeiurilor și obiectului enunțat.

Reprezentantul pârâtului Uniunea Avocaților din Republica Moldova, avocatul Cîrlan Vladislav a solicitat respingerea acțiunii reclamanților Racu Andrei și Sorochin Iuri, precum și a acțiunii lui Donos Tudor.

Reclamantul Sorochin Iuri și reclamantul Donos Tudor în ședință nu s-au prezentat, fiind citați legal despre data, ora și locul ședinței de judecată, Donos Tudor solicitând examinarea cauzei în lipsa sa, prin urmare în temeiul art. 218 lit. d) Cod administrativ, instanța a decis examinarea cauzei în lipsa părților.

Acțiunea este admisibilă.

În privinţa admisibilității acțiunii de control normativ în contenciosul administrativ Completul de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău reține următoarele.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Prevederile art. 12 din Codul administrativ stabilesc că, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituţionale sau legale, care nu se supune controlului constituţionalităţii şi stabileşte reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situaţii identice.

Completul de judecată în completare relevă și prevederile art. 2 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, conform cărora, actul normativ este un act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general şi impersonal şi care stabileşte, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice şi care sînt aplicabile unui număr nedeterminat de situaţii identice.

O acţiune în contencios administrativ în corespundere cu art. 206 alin. (1) lit. a)-e) din Codul administrativ, poate fi depusă pentru, anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Totodată, în condiţiile art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Deci, instanţa de judecată reţine că, obiectul prezentei acţiuni în control normativ îl constituie verificarea legalității hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor”, care reprezintă în sine un act administrativ normativ, din raționamentele expuse mai jos.

Actul administrativ, ca orice act juridic, reprezintă o manifestare de voinţă făcută în scopul de a produce efecte juridice. Astfel, actul administrativ reprezintă forma juridică principală a activităţii autorităţilor administraţiei publice.

În ceea ce priveşte actul administrativ normativ, acesta cuprinde reguli generale de conduită, impersonale şi de aplicabilitate repetată, în vederea aplicării la un număr nedeterminat de subiecţi. Actul administrativ cu caracter normativ prezintă trăsături asemănătoare oricărui alt act administrativ, având însă anumite particularităţi.

Actul administrativ normativ reprezintă o manifestare unilaterală de voinţă şi este emis în temeiul şi pentru realizarea puterii publice, fiind obligatoriu. Or,

caracterul obligatoriu al actului administrativ este o consecinţă a prezumţiei de legalitate ce funcţionează în favoarea unui asemenea act.

Instanţa de judecată indică că, actul administrativ normativ conţine reguli generale cu aplicabilitate repetată şi produce efecte „*erga omnes*”. Astfel, actul normativ conţine reglementări de principiu, care se adresează unor persoane nedeterminate, adică are o aplicabilitate generală. Oricât de restrâns ar fi obiectul de reglementare a actelor administrative normative, acestea îşi păstrează caracterul normativ atâta timp cât subiecţii nu sunt individual determinaţi.

Aşadar, actele administrative normative conţin reglementări cu caracter general, impersonale, care produc efecte „*erga omnes*”, asemenea legilor. Totuşi, actele administrative normative trebuie să fie în concordanţă cu legea, aceasta din urmă aflându-se în ierarhia normelor juridice superior actului administrativ normativ.

Respectiv, ţinând cont de faptul că hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor”, este un act juridic subordonat legii, aprobat de o autoritate publică – Consiliul Uniunii Avocaților, care nu se supune controlului constituţionalităţii şi stabileşte reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situaţii identice, subiecţii nu sunt individual determinaţi, conchide că acesta reprezintă un act administrativ normativ.

În conformitate cu art. 209 alin. (3) din Codul administrativ, pentru acţiunea în realizare, acţiunea în constatare şi acţiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acţiunii în contencios administrativ.

Articolul 191 alin. (2) din Codul administrativ stipulează că, Curţile de apel soluţionează în primă instanţă acţiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.

Ţinând cont de prevederile citate şi de cele stabilite, instanţa de judecată relevă că, aceasta este înaintată în termen şi examinarea acțiunii date ține de competenţa Curţii de Apel Centru.

Instanța de apel statuează că, reclamanții Racu Andrei, Sorochin Iuri și Donos Tudor dețin dreptul de sesizare al instanței de judecată, constatându-se cu certitudine că, motive de inadmisibilitate a acțiunilor în conformitate cu prevederile art. 207 alin.(1), (2) din Codul administrativ la caz nu se atestă, deci acțiunile sunt admisibile și instanța urmează a se expune asupra fondului acestora.

Aprecierea instanței ce ține de temeinicia acțiunii :

Completul judiciar notează că, prin prisma prevederilor art.22 alin.(1) din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor

şi nu sînt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Articolul 12 din Codul administrativ stabilește că, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituţionale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității şi stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situaţii identice.

În conformitate cu prevederile art.220 alin.(1) din Codul administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art.87–93.

Astfel, articolul 87 alin.(1) din Codul administrativ statuează că, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreţionar, pentru investigarea stării de fapt.

Iar articolul 92 al aceluiași act normativ stabilește că, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luînd în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanţă pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

Totodată, art.93 alin.(1) din Codul administrativ prevede că, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Analizând circumstanțele de fapt ale cauzei, prin prisma normelor de drept sus-indicate care reglementează probele și probațiunea în procesul administrativ, Completul judiciar reține că, prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor”, s-a hotărât:

„Art. 1, Se aprobă taxele percepute de Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova pentru serviciile acordate şi cererile examinate, după cum urmează:

1	Taxa pentru examenele de calificare în profesia de avocat	unit.	5000
2	Taxa pentru examenele de admitere la stagiu	unit.	1000
3	Taxa pentru efectuarea stagiului profesional (înregistrarea contractului)	unit.	3000
4	Taxa pentru examinarea dosarelor si verificarea reputatiei, conform art. 10(2) din Legea I260-XV/2002	unit.	15000
5	Taxa pentru instruire, plătită de către persoanele încadrate la art. 10 alin.(2) din Legea nr. 1260/2002	unit.	5000
6	Taxa pentru examinarea contestaţiei	unit.	1500
7	Taxa pentru înscrierea în Registrul special al avocaţilor din alte state	unit.	10000
8	Consemnarea suspendării activităţii, la cerere	unit.	1000
9	Consemnarea reluării activităţii suspendate, la cerere	unit.	1000
10	Consemnarea reluării activităţii suspendate, pe motivul neachitării contribuţiilor şi amenzii aplicate de CED, în termen de 12 luni de la suspendare	unit.	2000
11	Consemnarea reluării activităţii suspendate, pe motivul neachitării contribuţiilor şi amenzii aplicate de CED, peste 12 luni de la suspendare - pentru fiecare an ulterior, suplimentar taxei 1 . 1 1	unit.	2000
12	Perfectarea dreptului de acces la Secretul de Stat	unit.	3000
13	Eliberarea certificatului de acces la Secretul de Stat	unit,	500
14	Perfectarea şi eliberarea Legitimaţiilor	unit.	250
15	Perfectarea şi eliberarea Certificatelor şi adeverinţelor	unit.	250

16	Perfectarea şi eliberarea Copiei certificate a dosarului administrativ	fila	10
17	Perfectarea şi eliberarea Extraselor de pe acte, la cerere	unit.	100
18	Perfectarea şi eliberarea Certificatului privind orele de instruire	unit.	100
19	Perfectarea şi eliberarea Avizului Baroului	unit.	100
20	Perfectarea si eliberarea Referintelor	unit.	250
21	Perfectarea şi eliberarea Certificatului de Onorabilitate	unit.	1000
22	Depunerea şi examinarea cererilor Ia CED: cetăţeni	unit.	500
23	Depunerea şi examinarea cererilor la CED: avocaţi în nume propriu	unit.	1500

Art. 2. Achitarea taxelor pentru fiecare dintre serviciile prestate şi examinarea cererilor menţionate la art. 1 nu obligă Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova să presteze serviciul dat, decât în cazul în care cererea solicitantului este întemeiată şi corespunde cerinţelor de formă şi de conţinut care rezultă din legislaţie, precum şi este anexată dovada achitării taxei corespunzătoare.

Art. 3. Taxele stabilite în prezenta hotărâre sunt achitate prin virament bancar la contul bancar al Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova, cu prezentarea în original a dovezii de achitare a taxei.

Art. 4. În măsura în care serviciul sau cererea pentru care a fost achitată taxa nu a putut fi prestat/examinată din motive care nu pot fi imputate Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova, taxa achitată nu se restituie. Achitarea taxei nu reprezintă o asumare de către Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova a obligaţiei de prestare a serviciului/examinare a cererii, care fac obiectul exigenţelor şi limitărilor care rezultă din legislaţie.

Art. 5. Taxa pentru examinarea cererii nu se restituie, dacă cererea solicitantului a fost respinsă ca neîntemeiată. Restituirea taxei, inclusiv în cazul taxelor achitate nejustificat, Uniunea Avocaţilor din Republica Moldova restituie sumele corespunzătoare prin transfer la cererea solicitantului, sau reprezentantului acestuia, după reţinerea cheltuielilor datorate restituirii, în termen de 5 zile lucrătoare după comunicarea rechizitelor bancare ale solicitantului sau reprezentantului acestuia.

Art. 6. Prezenta hotărâre intră în vigoare din momentul adoptării şi se publică pe pagina- web oficială a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova.

Art. 7. Taxele aprobate prin prezenta hotărâre se aplică tuturor cererilor depuse până la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, dacă până la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri solicitantul nu a achitat integral taxa anterior stabilită sau dacă cererea impusă cu taxă nu se consideră depusă din motiv nerespectării cerinţelor de formă şi de conţinut.

Art. 8. Prezenta hotărâre poate fi contestată în instanţa de contencios administrativ conform prevederilor Codului administrativ.

Pe parcurs hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor” a fost modificată prin

hotărârile nr. 17-06/06.05.2022 din 06 mai 2022, nr. 21-05/24.06.2022 din 24 iunie 2022, nr. 23-02/05.08.2022 din 05 august 2022, nr. 05-02/28.04.2023

La 11 martie 2022 reclamanții Racu Andrei și Sorochin Iuri s-au adresat cu o acțiune în control normativ în vederea verificării prevederilor hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor".

La 04 mai 2023, cu o acțiune în control normativ s-a adresat Donos Tudor, solicitând anularea hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor", în partea ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Comisia Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților.

Completul de judecată reține la acest aspect dispozițiile art. 2 alin. (1) Codul administrativ, care stipulează că prevederile codului determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

La fel, art. 2 din Codul administrativ prevede expres la alin. (3) lit. d) că prevederile sale nu se aplică procedurii de elaborare şi adoptare a actelor normative.

La acest aspect urmează a fi reținute și constatările Curții Constituționale în decizia Curții Constituționale nr.145 din 17.12.2020 și anume pct.31 .... *articolul 2 alin.(2) din Codul administrativ, stabilesc că unele aspecte ce ţin de activitatea administrativă în domenii specifice ar putea fi reglementate prin norme legislative speciale, care vor deroga de la prevederile Codului*.

Iar la pct.33 Curtea reţine că *prevederile articolului 2 alin.(2) din Codul administrativ au ca destinatar legislatorul, nu instanţele de judecată*. *Prin acest articol, Parlamentul şi-a rezervat competenţa de a reglementa anumite domenii ale activităţii administrative prin legi speciale. Astfel, prevederile contestate nu au în vedere competenţa judecătorului de drept comun de a rezolva conflictele de legi*.

Completul de judecată ține să menționeze că, în cadrul procesului nu au fost ridicate întrebării privind legalitatea procedurii de elaborare a hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor", din care motiv, instanța se va expune asupra fondului cauzei.

Potrivit art. 239 Codul administrativ, (1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Potrivit art. 3 Cod administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului

judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art.16 Cod administrativ, (1) Dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziţie legală.

(2) Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

În corespundere cu art.18 din Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Cu referire la acțiunea în contencios administrativ al reclamanților Racu Andrei și Sorochin Iuri, Completul specializat consideră că aceasta este neîntemeiată, fiind pasibilă de a fi respinsă, reieșind din următoarele motive.

În conformitate cu art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Subsecvent se remarcă că, în sensul Codului administrativ, prin persoană vătămată se înţelege orice persoană titulară a unui drept ori a unui interes legitim, vătămată de o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri; în sensul prezentei legi, sunt asimilate persoanei vătămate şi grupul de persoane fizice, fără personalitate juridică, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private, precum şi organismele sociale care invocă vătămarea prin actul administrativ atacat fie a unui interes legitim public, fie a drepturilor şi intereselor legitime ale unor persoane fizice determinate.

Titularul interesului legitim este persoana ale cărei interese sunt nu doar de fapt, ci şi protejate printr-o normă legală. Interesul legitim se referă la poziţia juridică faţă de administraţie. Vătămarea drepturilor persoanei se produce, mai întâi, prin faptul că dreptul sau interesul său legitim este nemijlocit lezat prin actul administrativ emis de autoritatea publică.

Instituirea exigenţelor respective nu urmăresc restrângerea accesului liber la justiţie, de care, în mod evident, cel interesat beneficiază în condiţiile legii, ci exclusiv instaurarea unei ordini juridice indispensabile circuitului constituţional prevăzut în art. 20 din Constituţie, prevenindu-se, astfel, abuzurile şi asigurându-se protecţia drepturilor şi intereselor legitime ale celorlalte părţi.

Pentru ca un interes să devină un drept subiectiv este necesar ca el să apară în cadrul unui raport juridic care să creeze, în temeiul legii, o obligație în sarcina subiectului. Deaceea, în cazul în care un interes nu apare în cadrul unui raport

juridic, urmează să intervină o prevedere legală pentru ca un astfel de interes să poată fi ocrotit în justiție.

Astfel încât, este absolut cert consacrat că, depunerea unei acțiuni în contencios administrativ, urmează să fie însoțită de dovada incontestabilă atât a interesului, cât și a apartenenței de drept în promovarea acțiunii, iar dreptul vătămat cât și interesul legitim trebuie să fie real, actual și personal.

Completul de judecată reține că, la caz reclamantul Racu Andrei deține calitatea de avocat stagiar, iar reclamantul Sorochin Iuri calitatea de avocat, însă cu toate acestea ultimii nu au individualizat nicidecum nici după pronunțarea de către Curtea Supremă de Justiție a deciziei din 17 aprilie 2024 careva drepturi ce le-au fost încălcate acestora prin activitatea administrativă al Uniunii Avocaților din Republica Moldova la adoptarea hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022.

Astfel, reclamanții nu au justificat cu raportare la prevederile legale, care drepturi stabilite expres prin lege le sunt afectate acestora, reieșind din calitatea în care aceștia acționează, deși dreptul persoanei la acțiune trebuie să fie unul personal și nicidecum unul iluzoriu, prin urmare, reclamanții nu au revendicat expres vreun drept personal vătămat prin actul administrativ contestat, după cum rezultă din art.17 Cod administrativ.

Completul judiciar ţine să menţioneze că, acţiunea în contencios are menirea de a oferi protecţie juridică persoanei împotriva activităţii administrative ilegale a autorităţilor publice, dar nu este un mijloc legal prin care să se urmărească blocajul activităţii autorităţilor publice pentru motive de insatisfacție generală.

Totodată, temeiul constituţional al contestării actelor autorităţilor publice şi a răspunderii acestor autorităţi pentru vătămările aduse prin nesocotirea sau încălcarea drepturilor şi libertăţilor legitime ale persoanei rezultă din art. 52 din Constituţie, dar este prevăzut expres şi în art. 53, consacrat nemijlocit dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică.

Astfel, potrivit 53 alin. (1) din Constituţia Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

După cum s-a enunţat supra, în cazul în care persoana este vătămată în drepturile sale prin acte administrative, ea poate să se apere recurgînd la pârghiile şi instrumentele oferite de legislaţia administrativă, care potrivit art. 3 din Codul administrativ „are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept”.

În contextul celor supramenţionate, instanţa de judecată reţine că, prevederile legale precitate interzic apriori și *inter alia* înaintarea acţiunilor în contencios administrativ populare, adică *actio popularis*. Indiferent de felul acţiunii în contencios administrativ, inclusiv în cadrul acţiunii în control normativ, reclamanții Racu Andrei și Sorochin Iuri trebuie să revendice un drept subiectiv al lor vătămat, ceea ce la caz nu a fost realizat.

În altă ordine de idei, reclamanții nu au justificat nicidecum ilegalitatea actului administrativ normativ – hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor”, prin prisma propriului drept încălcat, or, aceștia nu au individualizat nicidecum careva drepturi care le este afectat acestora prin adoptarea actului administrativ enunțat, operând cu niște concepte extrem de abstracte și neconvingătoare din punctul de vedere al afectării a careva drepturi subiective ale acestora.

Reieșind din limitele controlului judecătoresc și norma art. 219 alin. (3) din Codul administrativ potrivit căruia, instanţa de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces, Completul judiciar constată din raționamentele enunțate, acțiunea în contencios administrativ al reclamanților Racu Andrei și Sorochin Iuri urmează a fi respinsă.

Cu referire la cerințele lui Donos Tudor cu privire la anularea parțială al hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor”, în partea pct. 22 ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Comisia Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, Completul specializat consideră că în această privință cerințele reclamantului sunt întemeiate, urmând a fi admise.

Completul specializat reține că, din actele cauzei se atestă că Donos Tudor a sesizat Comisia pentru Etică și Disciplină al Uniunii Avocaților cu o plângere împotriva acțiunilor avocatului Guminiuk Nicolae.

Prin răspunsul Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. UA/214/2023 din 22.03.2023, autoritatea a comunicat reclamantului despre necesitatea depunerii taxei pentru examinarea cererilor la CED în conformitate cu hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022, „cu privire la aprobarea taxelor”.

În temeiul art. 21 Codul administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative.

(2) *Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate*.

(3) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decît în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Art. 56 Codul administrativ prevede că, orice act sau contract prin care autoritatea publică renunţă la competenţa atribuită prin lege sau la exercitarea ei este nul. […]

În conformitate cu dispoziţiile art. 35 Legea nr. 1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură, (1) Uniunea Avocaţilor este organul de autoadministrare al avocaţilor, din care fac parte toţi membrii barourilor din ţară, şi are sediul în municipiul Chişinău.

(2) Uniunea Avocaţilor este persoană juridică, are patrimoniu şi buget propriu. Patrimoniul Uniunii Avocaţilor poate fi folosit şi în activităţi producătoare de venituri, în condiţiile legii.

(3) Bugetul Uniunii Avocaţilor se formează din:

a) contribuţiile avocaţilor;

b) *taxele stabilite de Consiliul Uniunii Avocaţilor*;

d) amenzile achitate de avocaţi în calitate de sancţiuni disciplinare;

e) *alte plăţi neinterzise de lege*.

Alin. 6 al aceleiași prevederi statuează că, în cadrul Uniunii Avocaţilor se constituie şi funcţionează:

a) Comisia de licenţiere a profesiei de avocat;

a[1]) Comisia de soluționare a contestațiilor;

b) Comisia pentru etică şi disciplină;

b[1]) Centrul de Instruire a Avocaţilor;

c) Comisia de cenzori;

d) secretariatul.

Potrivit art. 44 Legea nr. 1260 din 19.07.2002, (2) Comisia pentru etică şi disciplină:

a) examinează plîngerile privind acţiunile avocaţilor şi avocaţilor stagiari;

b) analizează cazurile de încălcare de către avocaţi şi avocaţii stagiari a disciplinei şi a normelor de etică profesională;

c) intentează proceduri disciplinare în privinţa avocaţilor şi avocaţilor stagiari;

d) adoptă decizii corespunzătoare în procedura disciplinară;

e) aprobă modelul declaraţiei sub jurămînt şi al chestionarului de evaluare a bunei reputaţii.

Iar art. 56 alin. (2) Legea nr. 1260 din 19.07.2002 prevede că, sesizările referitoare la acţiunile avocaţilor, precum şi informaţia cu privire la abaterile disciplinare comise de avocat în timpul exercitării atribuţiilor profesionale, se examinează de către Comisia pentru etică şi disciplină. În cazul existenţei unor

temeiuri suficiente, comisia dispune efectuarea unui control. Controlul se efectuează de către membrii comisiei sau se pune în sarcina baroului.

În temeiul art. 39 lit. b[4]) Legea nr. 1260 din 19.07.2002, Consiliul Uniunii Avocaţilor are următoarele atribuţii: stabilește cuantumul taxelor percepute de Uniunea Avocaților.

Completul specializat ține să evidențieze asupra faptului că prin prisma dispozițiilor art. 116 Codul administrativ, (1) Pentru desfăşurarea unei proceduri administrative şi emiterea unui act sau realizarea unei operaţiuni pot fi percepute taxe, *dacă acestea sînt prevăzute de lege*.

(2) Taxele ce urmează a fi percepute în baza legii de la petiţionari au ca scop doar acoperirea cheltuielilor efective ale autorităţii publice în cadrul procedurii administrative.

(3) *Nu pot fi percepute taxe pentru exercitarea atribuţiilor autorităţilor publice care trebuie realizate din oficiu sau în mod obligatoriu*.

Dispozițiile art. 20 Constituția Republicii Moldova prevăd că, (1) Orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

În temeiul art. 6 alin. (1) CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil […]

În conformitate cu art. 13 CEDO, orice persoană, ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de prezenta Convenţie au fost încălcate, *are dreptul de a se adresa efectiv unei instanţe naţionale*, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale.

Prin prisma pct. 4 lit. d) al Hotărârii Curții Constituționale nr. 26 din 23.10.2007, În contextul prezentei cauze, Curtea Constituţională consideră adecvat să elucideze dreptul de acces la justiţie prin prisma practicii Curţii Europene pentru Drepturile Omului (în continuare – CEDO) și anume dreptul la un recurs efectiv. Conform practicii CEDO, dacă o persoană a suferit o încălcare a unui drept sau libertăţi protejate de Convenţie sau de protocoalele adiţionale ale acesteia, ea trebuie să dispună de posibilitatea de a se adresa, pe o cale procedurală prevăzută de lege, instanţelor naţionale cu o plîngere, în care să pună în discuţie încălcarea astfel suferită şi să obţină, dacă este cazul, reparaţia corespunzătoare.

De remarcat că, atît în Constituţie, cît şi în practica CEDO prin noţiunea de „instanţă naţională” se are în vedere nu numai instanţa judecătorească, *dar şi alte instituţii statale*. Este dreptul statului să stabilească căile interne de atac, respectînd reglementările Convenţiei, o condiţie incontestabilă rămînînd asigurarea

cetăţeanului cu posibilitatea de a se adresa unei autorităţi independente competente pentru emiterea unei decizii obligatorii asupra dreptului violat.

În aspectul expus CEDO a considerat că şi un recurs ierarhic satisface exigenţele art.13 din Convenţie, dacă autoritatea învestită cu dreptul de a examina plîngerea cetăţeanului are puterea de a decide în mod independent, cu toate garanţiile de procedură pe care le presupune un recurs efectiv.

Prin urmare, prin prisma prevederilor Convenției Europene ale Drepturilor Omului, activitatea Comisiei Etice și Disciplină a Uniunii Avocaților urmează să cadă sub incidența unei instituții statale, iar pentru asigurarea activității acesteia, autoritățile statului urmează să adopte măsuri adecvate în vederea realizării de către cetățeni ai dreptului la un recurs efectiv fără de impunerea unor bariere juridice excesive.

Reișind din considerentele expuse supra, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ, opinează că autoritatea publică la caz – Uniunea Avocaților din Republica Moldova într-un mod nejustificat a statuat obligația cetățenilor de a achita taxa în mărime de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor de Comisia de Etică și Disciplină, dat fiind faptul că Codul administrativ prin prisma art. 116 alin. (3) sancționează perceperea taxelor pentru exercitarea atribuţiilor autorităţii publice care trebuie realizate în mod obligatoriu, or prin prisma art. 44 sunt determinate atribuțiile nemijlocite și scopul Comisiei pentru Etică și Disciplină, care nu pot fi sub nicio formă percepute ca servicii prestate de către Uniunea Avocaților, după cum eronat pretinde pârâtul.

Astfel, argumentele autorității publice cu privire la faptul că perceperea taxelor asigură activitatea, independența și autonomia Uniunii Avocaților nu pot prevala asupra dreptului cetățenilor de a le fi examinate petițiile cu privire la reclamarea pretinselor abateri disciplinare al avocaților, or anume autoritatea publică pârâtă se face responsabilă inclusiv de imaginea breslei și contracararea abuzurilor admise, iar nesoluționarea plângerilor cetățenilor cu condiționarea examinării acestora prin achitarea unor taxe contravine atât spiritului legii, cât și scopului cu care a fost instituită Comisia pentru Etică și Disciplină.

Or, la acest capitol autoritatea pârâtă evită a reține că în cadrul procedurii disciplinare, Comisia pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova, acționează în regim de putere publică prevăzut la art. 8 Cod administrativ, având calitatea de organ constatator al unei abateri disciplinare şi încălcării normelor de etică profesională comisă de către un avocat în cadrul prestării de către acesta al serviciilor juridice.

Astfel, instituirea pentru procedeul respectiv al unor taxe, conduce la lezarea drepturilor persoanelor, dat fiind faptul că acestea sunt ținute să suporte niște cheltuieli pentru realizarea unor sarcini firești ale autorității publice, care i-au fost instituite prin lege, fapt ce nu poate fi acceptat de către instanța de judecată, iar în

acest context, existenţa taxelor la acest aspect, afectează interesul public, or art. 2 din hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022 exclude obligația autorității de a-și îndeplini scopul în lipsa dovezii achitării taxei, fapt ce este sancționat inclusiv prin prisma dispozițiilor art. 56 Codul administrativ, care prevede inadmisibilitatea renunțării de către autoritatea publică la competențele sale.

În acest context, garanţia legală ce asigură persoanelor dreptul la un recurs efectiv în cazul dat este condiţionată de achitarea taxei aprobate printr-un act administrativ cu caracter normativ, dat fiind că legislaţia naţională nu prevede o altă posibilitate a cetăţenilor de a contesta acţiunile/inacţiunile avocaţilor în faţa instanţei de judecată deoarece aceştia beneficiază de garanţiile stabilite prin Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Prin urmare, având în vedere faptul că ramura avocaturii beneficiază de un grad semnificativ de autonomie instituţională prin prisma Uniunii Avocaților, având competența exclusivă de a aplica sancțiuni disciplinare avocaților pentru abaterilor admise în realizarea exercitării profesiei, precum și în materia tranșării eventualelor litigii apărute între un avocat şi clientul său prin prisma unor presupuse încălcări din partea avocatului, independenţa şi autonomia funcţională a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova nu trebuie să îngrădească drepturile şi libertăţile omului, or sistemul de examinare a plângerilor/ petiţiilor/ cererilor, pe lângă faptul că are ca scop asigurarea dreptului la un recurs efectiv, respectiv dreptului la un proces echitabil, mai are şi un aspect de management al calităţii serviciilor prestate de instituția avocaturii.

Completul specializat nu va reține argumentele Uniunii Avocaților cu privire la faptul precum că normele art. 35 alin. (3) lit. b) și art. 39 lit. b^4) al Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură constituie norme speciale în raport cu dispozițiile art. 116 Codul administrativ, or, la caz, pârâtul omite faptul că normele respective nu se află în divergență, ci urmează a fi aplicate prin coroborare, iar în acest sens legea sancționează instituirea unor taxe în situațiile în care acestea nu sunt prevăzute de lege și sunt legate nemijlocit de exercitarea obligațiilor autorității publice.

În acest sens, Completul de judecată relevă că prevederile art.21 alin.(1) și (2) Cod administrativ explică că, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Totodată, Completul de judecată ține să menționeze că, legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiţii de procedură privind editarea normelor juridice.

Importanţa principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigenţă existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal şi pentru autorităţile publice şi private. În măsura în care legalitatea vizează actele agenţilor publici, exigenţa este ca aceştia să acţioneze în limita atribuţiilor care le-au fost conferite.

Astfel, reieșind din cele menționate supra în coraport cu încălcările admise de pîrît și a exercitării dreptului discreționar, Completul de judecată constată că, acestea duc la anularea actului în partea contestată.

Art.225 alin. (2) din Codul administrativ, prevede că, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege;

e) proporționalitatea, în conformitate cu art.29, a măsurilor adoptate prin act administrativ.

Completul de judecată, menționează că autoritatea publică, de fapt, nu este complet liberă în utilizarea dreptului discreționar. Iar, acțiunea administrativă trebuie să se bazeze pe o decizie discreționară cuvenită, concluzie ce se desprinde, în special, din prevederile art. 137 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia autorităţile publice „trebuie” să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Uniunea Avocaților al Republicii Moldova, a avut obligația de a asigura accesul cetățenilor la o procedură administrativă în condiții echitabile și fără instituirea unor taxe pentru realizarea sarcinilor sale obligatorii, însă, la caz, se atestă că pârâtul nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege la instituirea obligației cetățenilor de achita taxa pentru depunerea și examinarea cererilor către Comisia Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților.

În conformitate cu prevederile art.224 alin.(1) lit.e) din Codul administrativ, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată, în baza unei acţiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul.

Completul judiciar notează că, la examinarea acțiunii de control normativ, legalitatea actului administrativ normativ urmează a fi verificată prin prisma dublului test al legalității care presupune a verifica dacă actul contestat contravine legii sau dacă sunt întrunite temeiurile de nulitate.

Raportînd norma de drept sus-indicată circumstanțelor cauzei, Completul judiciar reține că, taxa aprobată prin Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaţilor nr.09-02/25.02.2022 din 25.02.2022, pentru depunerea şi examinarea cererilor către Colegiul de Etică şi Disciplină a Uniunii Avocaţilor de la nonavocaţi, contravine prevederilor alin.(3) art. 116 Cod administrativ, precum și dreptului subiecților la acces la justiție și realizării unui recurs efectiv prin prisma Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

Prin urmare, acțiunea privind controlul normativ înaintată de Donos Tudor către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire la anularea parțială a hotărârii nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022 ”cu privire la aprobarea taxelor” în partea ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Comisia Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, își găsește suportul de fapt și de drept, aceasta urmând a fi admisă prin anularea ei, ca fiind ilegală.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Acțiunea în contencios administrativ depusă de Racu Andrei și Sorochin Iuri către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire la declararea nulității și anularea actului administrativ normativ, se respinge ca neîntemeiată.

Acțiunea în contencios administrativ depusă de Donos Tudor către Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu privire anularea parțială a actului administrativ normativ, se admite.

Se anulează parțial hotărârea nr. 09-02/25.02.2022 din 25 februarie 2022 ”cu privire la aprobarea taxelor” în partea ce ține de încasarea de la cetățeni a sumei de 500 lei pentru depunerea și examinarea cererilor către Comisia Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților.

Hotărîrea poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Președintele completului, Mîra Ghenadie

Judecătorii Cașcaval Andrei

Sîrbu Victoria